

ЕВОЛЮЦІЙНІ ЕТАПИ АНГЛОМОВНИХ ПРИСЛІВ'ІВ: ТЕНДЕНЦІЇ МОДИФІКАЦІЙ

О. Л. Овсянко, аспірант

Сумський державний університет,

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна

E-mail: bel_lena@ukr.net

У статті проаналізовано еволюцію англомовних прислів'їв (об'єкт дослідження), визначено чинники і тенденції модифікацій їх поверхневих та глибинних структур (предмет дослідження).

Проведений комплексний аналіз засвідчує відкритість, мобільність, рухомість та функціонування прислів'їв у художньому та публіцистичному дискурсах.

Сконструйовано модель еволюції англомовних прислів'їв із застосуванням понятійно-категоріального апарату синергетики як науки, що вивчає складні відкриті динамічні системи. Фокусується увага на базових поняттях лінгвосинергетики – система, структура, атрактор, репелер.

Запропонована модель наглядно показує рухливість прислів'їв, що простежується в їх трансформаціях від канонізованих до модифікованих станів.

Атракуючими складовими для прислів'їв є малий обсяг, розмовна мова, базова дидактична функція. Репелери започатковують тенденції модифікацій прислів'їв, їх зміни і трансформації в інші жанри.

Перспективною вважаємо побудову моделі англомовних прислів'їв за опозицією Добро::Зло.

Ключові слова: мова, система, англомовні прислів'я, модифікація, лінгвосинергетика, атрактор, репелер.

Осмилення механізму вічного двигуна – динаміки змін мовних одиниць у домені їх функціонування є вельми **актуальним** з огляду на малодослідженість проблеми та значущість її для ідентифікації мовних одиниць в їх еволюційному функціонуванні та поліаспектному бутті тріади – мови, мовлення та мовленнєвої поведінки.

Синергетика вивчає складні відкриті динамічні системи, предметом дослідження є закономірності виникнення, самоорганізації та функціонування цих систем у режимах «із загостренням». Категоріальний апарат синергетики охоплює такі поняття, як нелінійність, нерівноважність, порядок, хаос, біфуркація, флуктуація, атрактор, репелер, фрактал, самоорганізація складних систем і т. д.

Об'єктом дослідження лінгвосинергетики є мова, мовлення та мовленнєва поведінка, що розглядаються як складноорганізовані, синергетичні системи. Концепція синергетичного аналізу з позиції лінгвістики активно розробляється вітчизняними науковцями – Л. С. Піхтовниковою, С. М. Єнікєєвою, Т. В. Домброван, А. М. Приходько, О. О. Семенець, які аналізують проблеми текстової самоорганізації та еволюції (Л. С. Піхтовникова), синергетики словотвору (С. М. Єнікєєва), діахронічної лінгвосинергетики (Т. І. Домброван), самоорганізації концептосфер (А. М. Приходько), синергетики поетичного слова (О. О. Семенець).

Метою нашого наукового пошуку є ідентифікація поверхневої та глибинної структур англомовних прислів'їв, осмилення характеру атракторів та репелерів прислів'їв, установлення еволюційних змін прислів'їв у руслі їх синергетичного буття.

Досягнення мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- верифікувати застосування синергетичного апарату на матеріалі англомовного художнього та публіцистичного дискурсів;
- визначити тенденції модифікацій англомовних прислів'їв;
- побудувати модель еволюції прислів'їв.

Отже, виходячи з поставлених завдань, перейдемо безпосередньо до розгляду та узагальнення матеріалу.

Під структурно-семантичними девіаціями розуміємо динамічні модифікації поверхневих і глибинних структур прислів'їв (**об'єкт дослідження**), їх дієві чинники – атрактори та репелери в англомовному дискурсі (**предмет дослідження**).

Матеріалом дослідження служать англомовні прислів'я, їх представлення в лексикографічних джерелах і гетерогенних дискурсах (у нашому випадку художньому та публіцистичному).

Завдання наукової розвідки об'єктивуються застосуванням комплексу науково-дослідних **методів**, а саме:

- аналізу науково-теоретичних джерел (висвітлення аспектів зазначеної проблематики);
- аналізу словникових дефініцій (визначення релевантних термінів);
- методу суцільної вибірки;
- інформаційно-пошукового методу (відбір та опрацювання фонових знань, необхідних для визначення модифікованих прислів'їв);
- методу функціонального аналізу (вивчення особливостей функціонування прислів'їв у художньому та публіцистичному дискурсах);
- структурно-семантичного аналізу (визначення механізму утворення нових одиниць);
- методу кількісного аналізу (формування статистичних вибірок під час опрацювання великого масиву лексики);
- синергетичного підходу (осмислення та формулювання основних тенденцій еволюції й механізмів модифікації прислів'їв).

Мова – це організм, який постійно і вічно себе породжує. Це найважливіша діяльність людського духу, яка лежить в основі усіх інших видів людської діяльності. Вона постає як енергетичне (динамічне) явище, гнучка система, що розвивається за власними законами [1, с. 41–42]. Мова являє собою універсальний засіб людського спілкування, і вся сукупність мовних елементів, її будова, прилаштована для цього. Системність так само, як і поліфункціональність, варіативність, еволюціонізм, є фундаментальною властивістю мови [2, с. 17]. Мова являє собою функціональну матеріальну систему знакового (семіотичного) характеру. Пізнавальна діяльність передбачає визначення природи об'єкта пізнання, виявлення і вивчення характеру відношень, які існують між ним та іншими об'єктами дійсності, а також між складовими елементами цього об'єкта. Різномірні об'єкти матеріального світу існують не ізольовано і відокремлено, а у взаємозв'язку та взаємодії. Ці особливості матеріального світу були відзначені ще у стародавні часи й покладені в основу формування принципів системності [2, с. 12].

Система – сукупність елементів, що знаходяться у взаємозв'язках між собою та утворюють певну цілісність, єдність [3, с. 427]. Однією з визначальних складових системи є сукупність її матеріальних або ідеальних величин. Елементи системи повинні бути одиницями одного рангу, тобто підлягати порівнянню. Елементи системи не можуть існувати ізольовано та незалежно, провідну роль у виявленні характеру й сутності цих одиниць відіграють їх системні взаємозв'язки, тому елементом необхідно вважати «мінімальну одиницю у складі цілої системи, яка виконує в ньому певну функцію» [4, с. 179].

Елементарним об'єктом системи є певний матеріальний або ідеальний об'єкт, що має низку особливостей і перебуває у певних відносинах з іншими об'єктами у межах даної системи. Одиниці мови у складі мовної системи проявляють системотвірні та системонабуті властивості [5, с. 136]. Системотвірні ознаки елементів – це ознаки, що властиві їм незалежно від їх участі у системі. Вони (елементи) утворюють внутрішньосистемні зв'язки та кореляції. Ці зв'язки відбивають природу елементів даної системи і є проявом їх якісної визначеності. Для одиниць мови як семіотичних знаків системотвірними якість є їх «матеріально-субстанціональні» ознаки, а

також якості, набуті ними як одиницями «вторинної матеріальної системи». Системонабутими якостями системи мови є якості, яких мова набуває в результаті її залучення до системи та системних відносин. Виділяють також системонейтральні якості, що є «істотними для їх відносин з іншими об'єктами у складі даної системи» [6, с. 51-52].

Невід'ємним атрибутом системи є структура, що трактується як внутрішня будова системи, зумовлена існуванням стійких зв'язків між її частинами (елементами, підсистемами) [7, с. 212]. У складі системи всі елементи настільки тісно пов'язані між собою, що виступають стосовно до оточуючих систем як дещо єдине [4, с. 179].

Система – сукупність об'єктів однакової або різної природи, що перебувають у взаємозв'язку, і внаслідок цього сукупність є цілісною. Система завжди має мету, цілеспрямованість поведінки. Зв'язки між елементами системи та впорядкована сукупність її функцій формують організацію системи [8 с. 102]. Система не може існувати ізольовано, вона непорушно пов'язана із середовищем, у взаємодії з яким вона проявляє свою цілісність [9, с. 62].

Ієрархічність, багаторівневність характеризують будову (морфологію) системи, її поведінку, функціонування. Окремі рівні системи обумовлюють певні аспекти її поведінки, і цілісне функціонування є результатом взаємодії усіх її сторін, рівнів. До складних типів систем належать цілеспрямовані системи, поведінка яких підпорядкована досягненню певної мети (прості, раціональні, самодостатні, замкнуті системи), і системи, що самоорганізуються, тобто здатні у процесі свого функціонування змінювати свою структуру (складні, динамічні, відкриті системи) [2, с. 14–15]. Саме синергетика передбачає пошук універсальних принципів самоорганізації та еволюції складних систем різної природи, пояснює доцільність існування асистемних явищ, дає можливість прогнозувати перспективи подальшого розвитку систем тощо [2, с. 163].

Закритим системам властива точна визначеність кількості компонентів, вилучення і додавання яких порушує функціонування механізму даної системи. Відкритими називають системи, що дозволяють як вилучати з її складу окремі елементи, так і додавати до нього нові елементи. Подібні зміни не заважають системі виконувати своє призначення. Процес вилучення елементів та їх поповнення новими утвореннями відбувається у мові безперервно, крім того, спостерігається й внутрішньосистемна інтеграція елементів, але це все не заважає мові залишатися відносно стабільною і виконувати свою найголовнішу функцію – бути засобом комунікації [2, с. 16]. Відкритість мовної системи обумовлена використанням поряд із системними фактами та явищами несистемних фактів і явищ унаслідок нереалізації потенцій системи або впливу інших систем, з якими вона зв'язана [9, с. 64].

Найпоширенішим у сучасній лінгвістиці є розуміння наукової парадигми як сукупності принципів дослідження, що відповідають певній домінантній теорії або системі поглядів на об'єкт аналізу. Ретроспективний погляд на історію мовознавства дозволяє засвідчувати, що наука про мову також перебуває у постійному пошуку все більш досконалих методів дослідження свого об'єкта. Парадигмальний простір науки не потрібно сприймати як щось багатопланове, швидше, це переплетення методологій та світобачень. Виникнення наукових парадигм як певних підходів до вивчення об'єкта з використанням спеціальної категоріальної сітки спричинене зміщенням фокуса дослідження, постановкою та вирішенням нових дослідницьких завдань. Сучасний стан мовознавства характеризується поліпарадигматичністю – наукові парадигми виникають і співіснують, не заперечуючи одна одну, а взаємозбагачуючи.

На часі як у галузі природознавчих, так і в галузі гуманітарних наук, включаючи мовознавство, часто дискутують про синергетичну (або еволюційно-синергетичну) наукову парадигму, виникнення якої було закладене значними досягненнями у так званих «точних» науках у другій половині ХХ ст. [10, с. 80].

Великі можливості для пізнання як цілісної картини світу, так і окремих її ланок відкриває синергетика – наука про саморозвиток складних нерівноважних систем, що

складаються з досить різномірних елементів (поблизу рівноваги немає ніякого розвитку). Синергетика передбачає такі облігаторні умови для саморозвитку:

- віддаленість системи від стану рівноваги, суперечливість системи;
- істотна нелінійність системи;
- ієрархічність системи (мінімум два взаємозв'язаних рівні);
- здатність рівнів моделювати один одного та середовище;
- відкритість системи (здатність сприймати зовнішню інформацію та енергію);
- дисипативність (здатність позбавлятися від непотрібної енергії та інформації, а також передавати їх далі) [11, с. 13].

Відповідно до релевантної проблематики в нашій роботі вважаємо за необхідне встановити дієвість вищезазначених положень шляхом екстраполяції ідей та понять стосовно модифікації сталих виразів у цілому та прислів'їв зокрема.

Причини явища варіативності криються в поєднанні впливу внутрішніх та зовнішніх факторів розвитку мови. Внутрішньосистемні причини породжуються можливостями самої мови (дія законів аналогії, асиметричності мовного знака, мовної економії та ін.). До причин зовнішнього характеру належать контакти з іншими мовами, вплив діалектів, соціальна диференційованість мови [12, с. 24].

Проблема фразеологічної варіативності – складне явище, оскільки фразеологічне конструювання являє собою таку структуру, в якій означуване представлене особливим чином, специфічними лексичними компонентами. Цей факт спричинює різноманітність прикладів варіативності в ендозоні фразеологічного корпусу, оскільки дозволяє їм поєднувати у собі всі види варіативності, що є властивими фонетичному, морфологічному, лексичному, синтаксичному і семантичному рівням мов. На кожному рівні мови кількість конструктивних одиниць зростає, а отже, збільшується складність їх парадигматичних і синтагматичних відносин, зростає ступінь їх варіативності [13, с. 49].

Здатність стійких одиниць до різних оказіональних змін є прагматичною цінністю, оскільки вона дає адресанту можливість у незвичній формі донести до адресата конкретний семантичний зміст, досягнувши при цьому своєї певної мети [14].

Прислів'я є відкритою системою, їх мобільність, рухомість об'єктивуються модифікацією поверхневих та глибинних структур. Прислів'я – це експресивно-образні фольклорні висловлення. Вони як комунікативні одиниці мають багато спільного з фразеологічними структурами. Основні риси відмінностей полягають у тому, що для прислів'їв домінуючими функціями є настановча, регулятивна, дидактична, виховна, у той час як окремі групи фразеологізмів (афоризми, загадки) виконують контролюючу та лінгво-креативну функції. Омовлення функцій відбувається ущільнено, розмовною лексикою (наївно-примітивною).

Прислів'я – це унікальна парадигма з властивими їй атракторами самоорганізації, самоконтролю, самобудови.

Творче використання стійких одиниць дозволяє автору вирішувати ряд прагматичних завдань:

- впливати на читача;
- залучати його увагу;
- підвищувати експресивність, емоційність;
- створювати індивідуально-авторський стиль.

Трансформації підпорядковані комунікативному наміру відправника мовлення, а значення того чи іншого способу визначається особливостями сприйняття адресата, а також силою впливу оказіонально-перетвореної фразеологічної одиниці на думки й почуття реципієнта [14].

Стрімкий розвиток ЗМІ та Інтернету відіграв велику роль в активізації процесу творчого використання мовних одиниць взагалі і прислів'їв зокрема. Сучасні засоби масової комунікації дозволяють оперативно поширити серед широких мас тексти,

націлені на передачу нового когнітивного змісту, і, таким чином, відображають нове (нестандартне) бачення, погляди, підходи, думки тощо [15, с. 24].

Активізація трансформованих прислів'їв відбувається не випадково, особливо у публіцистиці та розмовно-побутовій сфері. Їх доречне вживання є яскравим стилістичним прийомом, який робить мову більш живою та виразною, надає їй зособливого забарвлення [16, с. 30]. Однією з причин трансформацій є необхідність реалізації експресивності. Прагнення відійти від монотонності повсякденного буття викликає потребу за допомогою гумору і жартів урізноманітнити його. Модифіковане видозмінене прислів'я стає одним з інструментів створення комічності.

У результаті системного аналізу англійських прислів'їв нами була сформована модель їх еволюції, графічна інтерпретація якої наведена на рис. 1.

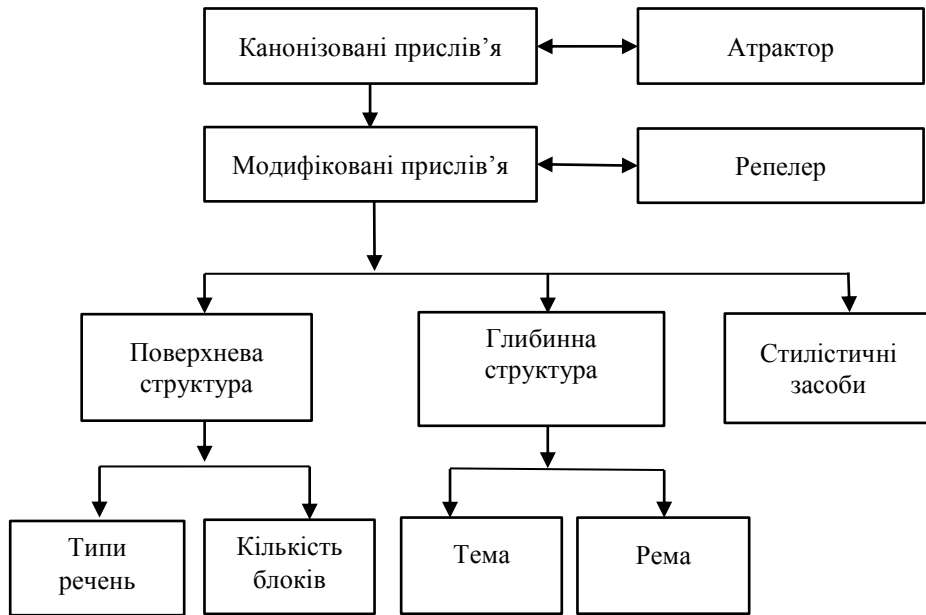

Рисунок 1 – Модель еволюції англійських прислів'їв

Репрезентована модель містить такі блоки:

1. **Канонізовані прислів'я**: матеріал, залучений із фразеологічних словників.
2. **Модифіковані прислів'я**: матеріал із художнього та публіцистичного дискурсів.
3. **Атрактор**: режим існування.
4. **Репелер**: відхилення, нерівноважність, відкритість системи.
5. **Поверхнева структура**: план вираження.
6. **Глибинна структура**: план змісту.
7. **Стилістичні засоби**: вживання метафор, епітетів, повторів, антитез та ін.
8. **Типи речень**: просте, складне, еліптичне.
9. **Кількість блоків**: один, два та більше.
10. **Тема**: життя – смерть, добро – зло, любов – ненависть, дружба – ворожнеча та інші.
11. **Рема**: дидактичність, повчальність, інформативність, порада, застереження, передача досвіду, мудрість та інші.

З огляду на побудовану модель (рис. 1) в цій роботі було проаналізовано велику кількість канонізованих та модифікованих прислів'їв в царині художнього та

публіцистичного дискурсу. Детальний аналіз досліджуваного корпусу показав наступне.

З точки зору **типів речень**, як в художніх так і в публіцистичних дискурсах, значно частіше зустрічаються модифіковані прислів'я як **прості** речення (60%), рідше – **складні** (38%), зовсім рідко – **еліптичні** (2%).

Наприклад: *Honesty is the best policy* → *Is honesty the best policy?* [17]; *Where there's a will, there's a way* → *Where there's a Will Smith there's a way to a sequel* [18]; *Paddle your own canoe* → *Paddle your canoe of Love* [19, с. 92]

По **кількості блоків** модифіковані прислів'я мають як правило **два** блоки, але в публіцистичному дискурсі зустрічаються і **одноблокові** прислів'я.

Домінантними **темами** англомовних прислів'їв в художній літературі виступають такі категорії як: совість, доброта, впевненість, щирість, розум, терпіння та ін. Наприклад: *A good deeds is never lost* → *For a kind deed is never lost, but brings good luck to the doer foe evermore* [20, с. 19].

У публіцистичній **темою** прислів'їв є більш значущі блоки, такі як: економіка, політика, спорт, творчість та інші. Наприклад: *Actions speak louder than words* → *Actions speak louder than manager's words* [21].

Рема у художньому дискурсі відіграє роль повчання, настанови, застереження, в публіцистиці найбільш часто це інформативність, порада.

Серед **стилістичних засобів** публіцистичного дискурсу в прислів'ях частіше вживаються порівняння, метафори, повторення, персоніфікація та ін., тоді як в художніх творах, поряд з вищезгаданими, також використовуються епітети, антитези та ін. Наприклад: *Out of sight, out of mind* → *Out of sight, but not out of mind* [22], *Happy is the bride that the sun shines on* → *Happy is the bride that the sun shines on; happy is the corpse that the rain falls on* [23, с.7]

Цікавою та різноманітною є роль **атракторів** та **репелерів** в англійських прислів'ях. В художньому дискурсі **атрактори** служать в основному для передачі досвіду, мають риси лаконічності, милозвучності. В публіцистиці їх роль має більш широкий спектр. Аналіз опрацьованого матеріалу показав, що найчастіше це передача досвіду, далі в порядку частотного спаду йдуть такі як чіткість, влучність, значущість, ідеоматичність, значно рідше милозвучність, логічність, антропоцентричність, завуальованість.

Репелери як в художньому, так і в публіцистичному дискурсах характеризуються контамінацією теми та реми, розширенням структурної форми прислів'я, введенням попередньо відсутнього заперечення, заміною афірмативних конструкцій на питальні, вживанням прислів'я як заголовка, модернізацією метазнаків та ін.

Модель, яку ми сконструювали, свідчить, що англомовні прислів'я є відкритою системою, їх еволюція, модифікація спричинені дією як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних чинників. Прислів'я як складна синергетична система має парадигму атракторів, що діють у царині їх поверхневих і глибинних структур. Універсальними рисами поверхневої структури є типи речень, кількість блоків, частиномовна представленість доміантних слів, специфіка графічних образів, орфографічна кореляція власних імен, парадигматичні групи (синоніми, антоніми, омоніми). Глибинна структура характеризується наявністю тема-рематичних зон.

Канонізовані прислів'я реєструються в пам'яті, лексикографічних джерелах. Модифіковані, у свою чергу, потрапляючи в інший стиль (у нашому випадку – художній та публіцистичний), змінюють свою структуру та семантику.

Вони (прислів'я) мають свою форму та наповнення, що відповідають деяким атракторам тексту. Атрактори ослвлені в базових ознаках прислів'їв, їх критеріях: малий обсяг, художнє представлення, розмовна мова, базова дидактична функція, ущільненість, образність, розмовно-побутова лексика, антропоцентричність, влучність, загальна значущість, інформативна щільність, експресивність. Прислів'я виникають за велінням та нормами атракторів як такі, що приписують їм стабільність поверхневих і глибинних структур.

Репелери започатковують тенденції модифікацій прислів'їв, їх зміни та трансформацію в інші жанри. Осмислення дії атракторів та репелерів уможливило розпізнавання самоорганізації, самоконтролю та самобудови складних синергетичних систем, якими є прислів'я. Нестійкість свідчить про стан, далекий від рівноваги, про розвиток, еволюцію, модифікації. Відхилення, розгалуження накопичуються в точках біфуркації, що забезпечує перехід до нового стану рівноваги.

На підтвердження вищезазначеного матеріалу наведено найбільш яскраві приклади, які підсумовують вищевикладений матеріал і наочно демонструють зв'язок між факторами самоорганізації, самоконтролю та самобудови прислів'їв.

Прислів'я є відображенням культурного життя народу, оцінних і комунікативних стереотипів, носієм інформації різного типу – мотиваційної, оцінної, культурологічної, вони вбирають у себе всі віяння часу: процес глобалізації, розвиток культури, мистецтва і та ін.

Результати проведеного нами дослідження довели відкритість паремійної системи англійської мови та здатність прислів'їв до модифікацій у різних стилях. Реорганізація прислів'їв у публіцистичних статтях служить аргументом переходу прислів'я з мови у мовлення. Прислів'я у художніх творах є засобами вираження авторського ставлення до зображуваного і, водночас, засобом авторського впливу на читача, що має на меті змінити його знання на рівні образних уявлень, викликати певні естетичні почуття, вплинути на його світогляд тощо.

Здатність прислів'їв до трансформацій спричинена прагматичною метою вплинути на реципієнта, що зумовлює необхідність виконання таких завдань: залучити його увагу, передати певне ставлення та оцінку, вплинути на читача, створити стилістичний ефект для підвищення експресивності, емоційності, індивідуальності авторського стилю тощо. Виникнення трансформованих прислів'їв зумовлене необхідністю переглянути нові стереотипи та підлаштуватися під нові життєві істини.

Динамізм і гнучкість структури та семантики прислів'їв дозволяють їм легко «приспосовуватися» до потреб комунікативної ситуації, що створює різноманітні конотації, які деталізуються й уточнюються відповідно до конкретних параметрів комунікації.

Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо в побудові моделі англійських прислів'їв за опозицією Добро::Зло.

ЭВОЛЮЦИОННЫЕ ЭТАПЫ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ПОСЛОВИЦ: ТЕНДЕНЦИИ МОДИФИКАЦИЙ

Е. Л. Овсянко, аспирант

*Сумский государственный университет,
ул. Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина
E-mail: bel_ena@ukr.net*

В статье представлен анализ эволюции англоязычных пословиц (объект исследования), определены факторы и тенденции изменения их поверхностных и глубинных структур (предмет исследования).

Проведенный комплексный анализ свидетельствует об открытости, подвижности и функциональности пословиц в художественном и публицистическом дискурсах.

Сконструирована модель эволюции англоязычных пословиц с применением понятийно-категориального аппарата синергетики как науки, изучающей сложные открытые динамические системы. Фокусируется внимание на базовых понятиях лингвосинергетики – система, структура, аттрактор, репеллер.

Предложенная модель наглядно показывает подвижность пословиц, что прослеживается в их трансформациях от канонизированных до модифицированных состояний.

Атрактивными составляющими для пословиц является малый объем, разговорная речь, базовая дидактическая функция. Репеллеры стимулируют тенденции модификаций пословиц, их изменения и трансформации в другие жанры.

Перспективным является построение модели англоязычных пословиц с оппозицией Добро::Зло.

Ключевые слова: язык, система, англоязычные пословицы, модификация, лингвосинергетика, аттрактор, репеллер.

EVOLUTION STAGES OF ENGLISH PROVERBS: TENDENCY TO MODIFICATIONS

O. Ovsianko, PhD student

*Sumy State University,
2, Ryskogo-Korsakova Str., 40007, Sumy, Ukraine
E-mail: bel_lena@ukr.net*

The article deals with evolution of English proverbs (object of the research) highlighting their occurrence, tendency of outer and inner structures modifications (subject of the research).

The detailed analysis has showed that English proverbs are flexible, open to transformations, reproduction and innovations in literary and publicistic discourse. The model of their evolution has been built using the basic notions of synergetics (science that studies complex open dynamic systems). The attention has been focused on the fundamental concepts of linguistic synergetics – system, structure, attractor, repeller. The model has demonstrated dynamic character of proverbs that is reflected in transformations from original to modified. While traditional proverbs are marked by small volume, colloquial speech and main didactic function, modified proverbs are distinguished by their transformation.

The perspective of the elaborated problem is outlined in developing linguosynergetics models of English proverbs in the opposition Good::Evil.

Keywords: *language, system, English proverbs, modification, linguosynergetics, attractor, repeller.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: підручник / Ф. С. Бацевич. – Київ : ВЦ «Академія», 2008. – 240 с.
2. Єнікєєва С. М. Системність і розвиток словотвору сучасної англійської мови : монографія / С. М. Єнікєєва. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2006. – 303 с.
3. Філософський словарь / под ред. И. Т. Фролова. – Москва : Политиздат, 1987. – 590 с.
4. Спиркин А. Г. Основы философии. – Москва : Политиздат, 1988. – 592 с.
5. Кодухов В. И. Общее языкознание / В. И. Кодухов. – Москва : Высшая школа, 1974. – 303 с.
6. Солнцев В. М. Язык как системно-структурное образование. – Москва : Недра, 1977. – 341 с.
7. Цикин В. А. Філософський дискурс сучасного інноваційного освіти : монографія / В. А. Цикин, І. А. Брижатає. – Суми : ІПП «Мрія-1», 2014. – 224 с.
8. Піхтовнікова Л. С. Лінгвосинергетика: основи і очерк напрямлений: монографія / Л. С. Піхтовнікова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 180 с.
9. Семчинський С. В. Загальне мовознавство: Видання друге, перероблене і доповнене. – Київ : АТ «ОКО», 1996. – 416 с.
10. Домброван Т. І. Аплікативний потенціал синергетичної парадигми в лінгвістиці / Т. І. Домброван // Studia Philologica (Філологічні студії) : зб. наук. праць / ред. колегія: І. Р. Буніятова, Л. І. Белєхова, О. Є. Бондарєва [та ін.]. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – Вип. 1. – С. 79–84.
11. Піхтовнікова Л. С. Синергія стилу байки: німецька віршована байка 13–20-го ст. : монографія / Л. С. Піхтовнікова. – Харків : Бізнес Інформ, 1999. – 220 с.
12. Хун С. И. Вариативность паремических единиц: прагмалингвистический аспект: автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / С. И. Хун ; [Кубанский государственный университет]. – Краснодар, 2007. – 24 с.
13. Макаев Э. А. Понятие давления системы и иерархия языковых единиц / Э. А. Макаев // Вопросы языкознания. – 1962. – № 5. – С. 47–55.
14. Шигабутдинова Л. Н. Сопоставительный анализ фразеологизмов-маринизмов в английском, русском и татарском языках : автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Казань, 2004. – 24 с.
15. Константинова А. А. Окказиональная трансформация англо-американских паремий в свете когнитивно-дискурсивного подхода в лингвистике / А. А. Константинова // Вестник Томского гос. ун-та. – 2011. – № 348. – С. 24–28.
16. Иванова Е. В. Пословичный фонд языка как когнитивная структура / Е. В. Иванова // Материалы российской межвузовской конференции посвященной 50-летию кафедры английской филологии СПбГУ. – Санкт-Петербург, 1998. – С. 30.
17. Page of Morris Davis [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.theguardian.com/commentisfree/2013/feb/28/honesty-best-policy-evidence>. – Дата доступу : 07.07.2016.
18. Page of Stuart Heritage [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.theguardian.com/film/filmblog/2012/jun/14/will-smith-sequel-hancock>. – Дата доступу : 07.07.2016.
19. Werewere Liking, Marjolijn De Jager The Amputated Memory: A Song-novel. – Feminist Press at CUNY, 2007 – 445 p.
20. Lady Wilde Legends, Charms and Superstitions of Ireland, – Courier Corporation, 2012 – 368 p.
21. Page of Tony Cascarino [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.thetimes.co.uk/tto/sport/football/premierleague/article3871047.ece>. – Дата доступу : 11.07.2016.

22. Page of Miranda Sawyer [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.theguardian.com/music/2008/nov/09/guns-roses-eminem-miranda-sawyer>. – Дата доступу : 07.07.2016.
23. Georgina Sinclair Caponera *The Journal*. – Tate Publishing, 2007. – 271 p.

LIST OF REFERENCES

1. Batsevych F. S. *Linguistic philosophy: History of linguistic philosophy*. Kyiv, VTS «Akademiiia», 2008, 240 p.
2. Yenikieieva S. M. *Sysytimacy and development of word formation of modern English*. Zaporizhzhia, Zaporizkyi natsionalnyi universytet, 2006, 303 p.
3. *Philosophical vocabulary* : red. I. T. Frolova. Moscow, Politizdat, 1987, 590 p.
4. Spirkin A. G. *Fundamentals of philosophy*. Moscow, Politizdat, 1988, 592 p.
5. Koduhov V. I. *General language science*. Moscow, Vysshaya shkola, 1974, 303 p.
6. Solncev V. M. *Language as a system-structural unit*. Moscow, Nedra, 1977, 341 p.
7. Tsikin V. A., Brizhataja I. A. *Philosophical discourse of modern innovative education*: monograph. Sumy, IPP «Mrija-1», 2014, 224 p.
8. Pikhtovnikova L. S. *Linguistic synergetics: fundamentals and directions*: monohraph. Kharkiv, KhNU imeni V. N. Karazina, 2012, 180 s.
9. Semchynskiy S. V. *General language science*. Kyiv , AT «OKO», 1996, 416 p.
10. Dombrovan T. I. Application potential of the synergetic approach in linguistic research . *Studia Philologica [Filolohichni studii]*. Kyiv , 2012, vol. 1, pp. 79–84.
11. Pikhtovnikova L. S. *Fable style synergy: German poetic fable of 13–20 century* : monohraph. Kharkiv, Biznes Inform, 1999, 220 p.
12. Hun S. I. *Variation of paroemiological units: pragmlinguistic aspect*. Abstract Cand. Diss. Krasnodar, Kuban State University, 2007, 24 p.
13. Makaev E. A. Notion of system pressure and hierarchy of language units. *Problems of linguistics [Voprosy yazykoznavniya]*, 1962, no 5, pp. 47–55.
14. Shigabutdinova L. N. *Comparative analysis of phraseological units-marinism in English, Russian and Tatar language*. Abstrakt. Cand. Dis. Kazan, 2004, 24 p.
15. Konstantinova A. A. Occasional transformation of English-American paroemias within cognitive-discourse approach in linguistic. *Tomsk State University Journal*, 2011, no 348, pp. 24–28.
16. Ivanova E. V. Proverbial wisdom of a language as a cognitive structure. *Materialy rossijskoj mezhvuzovskoj konferencii posvjashhennoj 50-letiju kafedry anglijskoj filologii SPbGU*. St. Peterburg, 1998, p.30.
17. *Page of Morris Davis*. Available: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2013/feb/28/honesty-best-policy-evidence> (accessed : 07.07.2016).
18. *Page of Stuart Heritage*. Available: <http://www.theguardian.com/film/filmblog/2012/jun/14/will-smith-sequel-hancock> (accessed: 07.07.2016).
19. Werewere Liking, Marjolijn De Jager *The Amputated Memory: A Song-novel*. Feminist Press at CUNY, 2007, 445 p.
20. Lady Wilde *Legends, Charms and Superstitions of Ireland*. Courier Corporation, 2012, 368 p.
21. *Page of Tony Cascarino*. Available: <http://www.thetimes.co.uk/tto/sport/football/premierleague/article3871047.ece>. (Accessed : 11.07.2016).
22. *Page of Miranda Sawyer* Available: <http://www.theguardian.com/music/2008/nov/09/guns-roses-eminem-miranda-sawyer> (accessed : 07.07.2016).
23. Georgina Sinclair Caponera *The Journal*. – Tate Publishing, 2007. – 271 p.

Надійшла до редакції 3 червня 2016 р.